

Силабус дисципліни «Товарознавство з використанням управлінських інформаційних систем і технологій»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

120 годин · 4 кредити ЄКТС · 4 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Товарознавство з використанням управлінських інформаційних систем і технологій

Спеціальність: **123** Комп'ютерна інженерія

Освітні програми: Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях;
Облік і оподаткування в управлінських інформаційних системах і технологіях

Ступінь: Бакалавр · **Підсумковий контроль:** Залік

120

Годин

загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

4

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання інформації у товарознавчому та споживчому контексті: виявлення суттєвих даних про якість товарів, порівняння асортименту, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки рефератів, розрахункових робіт і презентацій. Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати товарознавчі поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та короткі аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу кейсів з оцінки якості товарів та пошуку рішень. - аналізувати навчальну, нормативну та стандартизаційну інформацію; - виділяти головне та узагальнювати результати щодо властивостей товарів; - планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; - коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; - брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння сутності товарознавства, його предмету, методів і ролі в управлінських інформаційних системах. Знання принципів класифікації, кодування та стандартизації товарів, їх споживних властивостей, показників якості та асортиментної політики в умовах ринкової економіки. Здатність аналізувати товарознавчі характеристики продовольчих і непродовольчих товарів: склад, властивості, асортимент, умови зберігання та маркування. Знання основ сертифікації, оцінки відповідності та захисту прав споживачів, застосовуваних у фінансово-обліковій та управлінській діяльності. - оцінювати якість товарів за ключовими показниками відповідно до стандартів; - визначати класифікацію та асортимент основних груп товарів; - характеризувати умови зберігання, маркування та пакування товарів; - орієнтуватися в нормативно-правовій базі у сфері стандартизації і сертифікації; - пояснювати вплив товарознавчих знань на управлінські рішення у фінансовій та обліковій сферах.	Результати навчання Пояснювати сутність товарознавчих категорій та явищ: споживна вартість, якість, асортимент, стандартизація, сертифікація, маркування, пакування, зберігання та конкурентоспроможність товарів. Аналізувати основні показники якості товарів для виявлення їх відповідності нормативним вимогам. Характеризувати організаційно-правові засади товарного обігу, застосовувати методи оцінки якості та конкурентоспроможності товарів, визначати основні тенденції розвитку асортименту. Орієнтуватися в нормативно-правовій базі у сфері стандартизації та захисту прав споживачів в Україні. - пояснювати зміст основних товарознавчих термінів і понять; - аналізувати структуру та динаміку асортименту товарів; - визначати показники якості, безпечності та конкурентоспроможності товарів; - застосовувати базові методи оцінки споживних властивостей товарів; - використовувати нормативні та інформаційні джерела для обґрунтованих висновків щодо товарного ринку.
---	---	--

Теоретичні основи товарознавства

Тема 1.1

Товарознавство як наукова дисципліна.

Предмет, методи, завдання та принципи товарознавства. Зв'язок із суміжними дисциплінами. Роль товарознавства в управлінських інформаційних системах і технологіях.

Тема 1.2

Товар як об'єкт товарознавства:

поняття товару, споживна вартість (цінність), класифікація та кодування товарів, товарна номенклатура, системи класифікації (УКТ ЗЕД, УКТН).

Тема 1.3

Споживні властивості та якість товарів.

Поняття якості, показники якості, методи оцінки, рівень якості, безпечність та конкурентоспроможність товарів.

Тема 1.4

Стандартизація, сертифікація та оцінка відповідності.

Основи технічного регулювання, система стандартизації в Україні, оцінка відповідності, маркування та захист прав споживачів.

Асортимент, пакування та зберігання товарів

Тема 2.1

Асортимент товарів: поняття, показники, управління асортиментною політикою. Формування та оптимізація товарного асортименту в торговельних і фінансових організаціях.

Тема 2.2

Пакування та маркування товарів. Функції пакування, вимоги до маркування, штрихове кодування, інформація для споживача. Використання інформаційних систем обліку товарів.

Тема 2.3

Зберігання, транспортування та товарні втрати. Умови і режими зберігання різних груп товарів, причини та облік товарних втрат, норми природних втрат.

Тема 2.4

Товарна експертиза та контроль якості. Методи і засоби контролю якості, порядок проведення товарної експертизи, роль незалежної експертизи у фінансово-обліковій діяльності.

Товарознавство продовольчих товарів

Тема 3.1

Зерноборошняні та кондитерські товари: класифікація, асортимент, споживні властивості, показники якості, умови зберігання та маркування.

Тема 3.2

Плодоовочеві товари та консерви: товарознавча характеристика, класифікація, вимоги до якості, умови зберігання, транспортування та товарна обробка.

Тема 3.3

М'ясні, рибні та молочні товари: склад і споживна цінність, класифікація і асортимент, показники безпеки та якості, вимоги нормативних документів.

Тема 3.4

Олійно-жирові, смакові та алкогольні товари: товарознавча характеристика, асортимент, вимоги до якості та безпеки, контроль відповідності стандартам.

Товарознавство непродуктивних товарів

Тема 4.1

Текстильні, швейні та трикотажні товари:
волокнистий склад, класифікація, асортимент,
показники якості, маркування і зберігання.

Тема 4.2

Взуттєві та шкіргалантерейні товари: сировина та
матеріали, класифікація, асортимент, вимоги до
якості, маркування та зберігання.

Тема 4.3

Господарські, побутові та електротовари:
класифікація, асортимент, показники якості,
стандарти безпеки та сертифікація на ринку України.

Тема 4.4

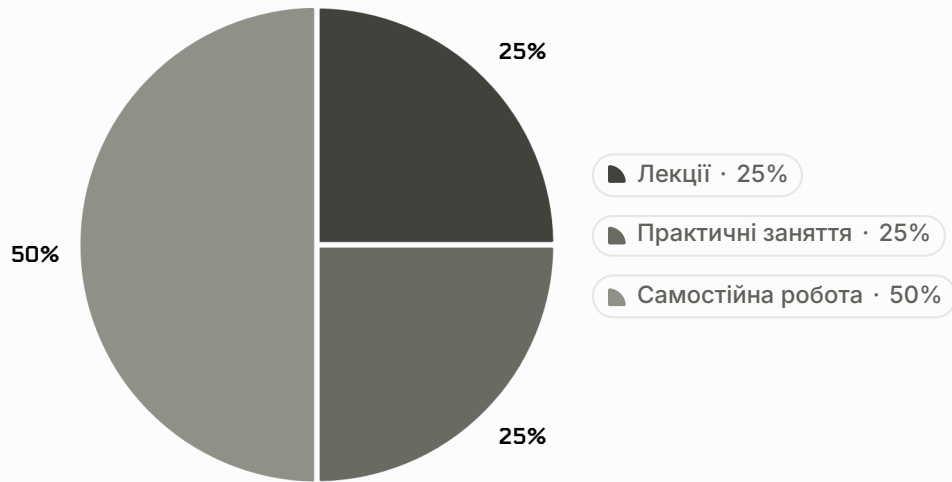
Товари технічного призначення та комп'ютерна
периферія: класифікація і кодування, стандарти якості
та безпечності, сертифікація, облік у інформаційних
системах управління.

Розподіл навчального часу — 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Товарознавство як наука	2	2	4
	Тема 1.2 — Товар як об'єкт	2	2	4
	Тема 1.3 — Якість товарів	2	2	4
	Тема 1.4 — Стандартизація та сертифікація	2	2	3
Модуль 2	Тема 2.1 — Асортимент товарів	2	2	4
	Тема 2.2 — Пакування та маркування	2	2	3
	Тема 2.3 — Зберігання та транспортування	2	2	3
	Тема 2.4 — Товарна експертиза	2	2	4
Модуль 3	Тема 3.1 — Зерноборошняні та кондитерські	2	2	3
	Тема 3.2 — Плодоовочеві та консерви	2	2	3
	Тема 3.3 — М'ясні, рибні, молочні	2	2	3
	Тема 3.4 — Олійно-жирові та смакові	2	2	3
Модуль 4	Тема 4.1 — Текстильні та швейні товари	2	2	3
	Тема 4.2 — Взуттєві товари	2	2	3
	Тема 4.3 — Господарські та електротовари	2	2	3
	Тема 4.4 — Технічні та ІТ-товари	2	2	4
Разом		30	30	60

 Загальний обсяг: **120 годин = 4 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (30 год.):** відпрацювання навичок, розв'язання задач
- **Самостійна робота (60 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються працювати з джерелами самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з товарознавства (Лялюк А.М., Запірченко Л.Д., Чорна Т.М. та ін.), нормативно-правовими актами (ДСТУ, технічні регламенти, закони про захист прав споживачів), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування товарознавчих категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Держспоживстандарту, Міністерства економіки України (me.gov.ua), Державної служби статистики (ukrstat.gov.ua), Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Держпродспоживслужби (dpss.gov.ua) та технічного комітету стандартизації. Аналіз нормативних документів (ДСТУ, технічні регламенти), пошук актуальної інформації про стандарти і вимоги до товарів. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними джерелами та формування інформаційної грамотності.

Індивідуальні завдання

Виконання практичних завдань із визначення показників якості, класифікації та кодування товарів; аналітичних завдань щодо порівняльного аналізу асортименту, умов зберігання та маркування різних груп товарів; творчих завдань — підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань стандартизації та захисту прав споживачів. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці, інтерпретувати отримані результати та обґрунтовувати висновки.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов завдань, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів визначення якості та класифікації товарів; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень, стандартів і базових методів контролю; підготовка до модульних контрольних робіт через систематизацію знань, повторення прикладів із занять і розв'язання типових задач. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: практичні та аналітичні вправи за темами змістовного модуля — визначення якості товарів, класифікація асортименту, аналіз нормативних документів. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, практичне завдання з оцінки якості товарів, аналіз стандартів і умов зберігання). Оцінюються повнота відповіді, правильність визначень та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Залік відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Товарознавство» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері фінансів, обліку та управлінських інформаційних систем. Такий підхід сприяє глибшому розумінню властивостей товарів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час вирішення фахових завдань.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із практики товарного обігу; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних ситуацій щодо оцінки якості, виявлення фальсифікату або порушень умов зберігання товарів; студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.	Практичні задачі Розрахункові вправи за темами (визначення показників якості, класифікація і кодування товарів, розрахунок природних втрат); відпрацювання алгоритмів розв'язання.
Дискусії Обговорення актуальних проблем товарного ринку України (фальсифікація, безпечність, маркування); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання ДСТУ, технічних регламентів, законів про захист прав споживачів та підзаконних актів у сфері стандартизації; формування навичок роботи з правовою та нормативною базою.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою товарознавства; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації інформації.
Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей стосовно товарознавчих понять.		
 Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».		

Рекомендована література та ресурси

1. Лялюк А. М. Товарознавство : навчальний посібник. — Луцьк : Вид-во КП ІА «Волинський енергософт», 2023. — 228 с.
2. Запірченко Л. Д., Немненко А. А. Товарознавство. Методичні рекомендації і завдання для вивчення дисципліни. — Кропивницький : ЦНТУ, 2024. — 70 с.
3. Запірченко Л. Д., Немненко А. А. Стандартизація товарів : методичні рекомендації. — Кропивницький : ЦНТУ, 2024. — 70 с.
4. Пузик Л. М. та ін. Товарознавство плодоовочевої продукції : навч. посібник. — Харків : ДБТУ, ІОБ НААН, 2022. — 370 с.
5. Товарознавство (харчові продукти та непродовольчі товари) : метод. вказівки. — Харків : ДБТУ, 2023. — 50 с.
6. Кушнірук В. С. Товарознавство харчових продуктів : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. — Миколаїв : МНАУ, 2023. — 130 с.
7. Артеменко Л. Б. Товарознавство : методичні рекомендації до практичних занять. — Тернопіль : ТНТУ, 2022. — 32 с.
8. Закон України «Про захист прав споживачів» : Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>
9. Закон України «Про стандартизацію» від 05.06.2014 № 1315-VII (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>
10. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» від 15.01.2015 № 124-VIII (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19>
11. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997 № 771/97-ВР (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80>
12. Державна служба статистики України. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
13. Міністерство економіки України. — URL: <https://me.gov.ua/>
14. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. — URL: <https://dpss.gov.ua/>
15. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
16. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Державного підприємства «УкрНДНЦ» (стандартизація). — URL: <https://uas.org.ua/>
18. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
20. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>
21. Митна логістика : метод. вказівки для виконання практичних завдань. — Харків : ДБТУ, 2023. — 68 с.
22. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. — Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2022. — 597 с.
23. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. — URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
24. Офіційний сайт Рахункової палати України. — URL: <https://rp.gov.ua/>
25. Офіційний сайт Державної регуляторної служби України. — URL: <https://www.drs.gov.ua/>